

మరోసారి వంచనకు గురైన జమ్మూ-కాశ్మీర్ ప్రజలు

జమ్మూ-కాశ్మీర్ గత 70 సం॥లకు పైగా అణచివేతకు గురవుతోంది. ఐక్యరాజ్య సమితి కాశ్మీర్ సమస్యకు ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ నిర్వహించాలి. కానీ పాలకులు దానిని అమలు పరచలేదు. ఆర్టికల్ 370 ప్రకారం రక్షణ, విదేశీ వ్యవహారాలలాంటివి మినహా మిగతావన్నీ రాష్ట్ర అధికార పరిధిలో ఉంటాయి. వీరికున్న ప్రత్యేక అధికారాలను ఆచరణలో భారత పాలకులు తుంగలో తొక్కారు.

సంభాషణ-నియోజకవర్గాల పునర్విభజన

కాశ్మీరీల ప్రత్యేక స్వయం ప్రతిపత్తిని, ఆర్టికల్ 370ని రద్దుపరుస్తూ మరియు రాష్ట్రాన్ని రెండు కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలుగా విభజిస్తూ, 15-08-2019న ఏకపక్షంగా కేంద్రప్రభుత్వం రాజ్యాంగపరమైన ఉత్తర్వులను జారీ చేసింది. గత ప్రభుత్వాలన్నీ కాశ్మీర్ యొక్క స్వయం ప్రతిపత్తిని ఆచరణలో అమలుపరచకుండా దానిని పుస్తకాలకు, రికార్డులకు పరిమితం చేసారు. బిజెపి నాయకత్వంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వం పుస్తకాలు మరియు రికార్డుల నుండి కూడా ఆర్టికల్ 370ని రద్దుపరుస్తూ, జమ్మూ&కాశ్మీర్ ప్రత్యేక హోదా మరియు స్వయం ప్రతిపత్తిని తొలగిస్తూ మరో అడుగు ముందుకేసింది.

ఆర్టికల్ 370 మరియు 35వ సు రద్దు చేసిన దాదాపు రెండు సం॥ల తర్వాత ప్రధానమంత్రి మోడీ 24-06-2021న నాటి ఉమ్మడి రాష్ట్రమైన జమ్మూ-కాశ్మీర్కు చెందిన 14 రాజకీయ పార్టీల నాయకులతో సంభాషణ ప్రారంభించారు. జమ్మూ - కాశ్మీర్ రాష్ట్ర పునర్నిర్మాణ చట్టం-2019 చట్టసభలలో ఆమోదం పొందిన నాటి ఉమ్మడి రాష్ట్రం విభజింపబడిన తర్వాత ఈ చర్యలు మొదలు పెట్టారు. ఈ సమావేశానికి హాజరైన వారిలో జమ్మూ-కాశ్మీర్లో ప్రధాన పార్టీలైన పీడిపి మరియు నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ లాంటి ఇతర పార్టీలతో ఏర్పాటైన పీపుల్స్ ఎలయన్స్ ఫర్ గుప్కార్ (జియుపిఆర్) డిక్లరేషన్ వారు ఉన్నారు. వీరే కాకుండా జె&కె నేషనల్ పార్టీ పార్టీ, బిజెపి మరియు కాంగ్రెస్ ల వారు కూడా ఆహ్వానితులుగా ఉన్నారు. “పార్లమెంటులో వాగ్దానం చేసిన విధంగా రాష్ట్ర హోదా పునరుద్ధరణకు నియోజకవర్గాల పునర్విభజన మరియు శాంతియుత ఎన్నికలు ముఖ్యమైన మైలురాళ్ళుగా ఉంటాయి” అని సమావేశానికి హాజరయిన కేంద్ర హోంమంత్రి అన్నారు. ఆర్టికల్ 370 రద్దు విషయంలో వెనక్కి వెళ్ళేది లేదని ప్రభుత్వం స్పష్టం చేసింది. శాసనసభ ఎన్నికల కోసం జరపబోతున్న నియోజకవర్గాల పునర్విభజన (పెంపు)ను చర్చించడమే సమావేశపు ఎజెండా. ముఖ్యంగా 2019 నుండి ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తున్న ‘ముట్టడి’కి, అణచివేత వాతావరణ ముగింపుకు నిర్దిష్ట చర్యలు లేనందున ప్రధానమంత్రితో సమావేశ ఫలితం నిరుత్సాహపరిచిందని గుప్కార్ అలయెన్స్ అధికార ప్రతినిధి ఎమ్.వై.తరగామి చెప్పారు. జమ్మూ&కాశ్మీర్కు రాష్ట్ర హోదా పునరుద్ధరించిన తర్వాత మాత్రమే అసెంబ్లీ లేదా ఏ ఎన్నికలైనా నిర్వహించాలని ఆయన అన్నారు.

సమావేశంలో ఆర్టికల్ 370ని పునరుద్ధరించాలని, పాకిస్థాన్ తో చర్యలు జరపాలని, రాజకీయ ఖైదీలను విడుదల చేయాలనే అంశాలపై దృష్టి పెట్టాలని శ్రీమతి ముస్తీ మాట్లాడారు. దాదాపు 80 శాతం రాజకీయ పార్టీలు 370 అధికరణం మీద మాట్లాడాయని, అయితే “ఉపఅంశం”గా పేర్కొన్నాయని కాంగ్రెస్ నాయకుడు గులాంనబీ ఆజాద్ చెప్పారు. శ్రీ ఆజాద్ మరియు ఫరూక్ ఇద్దరూ రాష్ట్ర హోదా పునరుద్ధరణ మీద నొక్కి వక్కాణించారు.

ఐక్యరాజ్య సమితిచే నమోదు చేయబడిన, కాశ్మీరీలకిచ్చిన వాగ్దానాలు ఏమీ పట్టించుకోకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆ ప్రాంతాన్ని ఇండియాలో ఐక్యం చేయడానికి చేసిన ప్రయత్నాలు స్థూల మానవ హక్కుల ఉల్లంఘనకు దారితీసాయి.

సామ్రాజ్యవాదులకు కట్టుబడటం - ప్రజలను ఏమార్చడం

కాశ్మీర్ లోయ ప్రజల మొత్తం అభివృద్ధికి, ఉద్యోగ-ఉపాధి కల్పనకు కట్టుబడి ఉన్నామని కేంద్ర ప్రభుత్వం చెబుతూ, వాస్తవంగా వారు సామ్రాజ్యవాదులకు కట్టుబడి సహజ వనరులను దోచుకోవడానికి కార్పొరేట్లకు అనుమతిస్తున్నారు. “కేంద్రపాలిత ప్రాంత హోదా పొందిన తర్వాత జమ్మూ-కాశ్మీర్ లో 800 కేంద్ర ప్రభుత్వ చట్టాలు అమలులోకి వస్తాయి” అని జూలై 2021లో శ్రీనగర్ లో కేంద్రమంత్రి జితేంద్రసింగ్ ఒక సమావేశంలో చెప్పారు. లోయలో కేంద్ర ‘ముట్టడి’ ఆర్థిక వ్యవస్థతో, ప్రజల జీవితాల్ని ఉక్కిరిబిక్కిరి చేయడమే కాకుండా హక్కులు, స్వేచ్ఛ పొందడం, సమాచారం పొందడం, మాట్లాడే స్వేచ్ఛ, భావవ్యక్తీకరణ స్వేచ్ఛ మొదలగు వాటిని ప్రజలకు లేకుండా చేసారు.

కాశ్మీరీల ఆర్థిక వ్యవస్థ చాలా వరకు పండ్ల తోటల ద్వారా నడుస్తున్నది. అయితే ఈ ముట్టడి వల్ల వారు దెబ్బతిన్నారు. 20 శాతంపైగా జమ్మూ-కాశ్మీర్ ప్రజలు ఆగస్టు-సెప్టెంబర్ 2019 నుండి జనవరి-ఫిబ్రవరి 2020 మధ్య కాలమంతా నిరుద్యోగులుగా ఉండిపోయారు. ఆగస్టు 2020లో విడుదలైన నీతిఆయోగ్ యొక్క ఎగుమతి సంసిద్ధత సూచిక ప్రకారం జమ్మూ-కాశ్మీర్ 36వ స్థానంలో ఉన్నది. సుప్రీంకోర్టు మాజీ జడ్జి మదన్ బి లోకూర్ సహ అధ్యక్షుడుగా ఉన్న జమ్మూ-కాశ్మీర్ లోని

మానవ హక్కుల వేదిక ఆగస్టు 2020- జనవరి 2021 మధ్య కాలంలో కాశ్మీర్‌లోని పరిస్థితిని దాని నివేదికలో వివరించింది. ఈ నివేదిక ఈ కేంద్రపాలిత ప్రాంతంలోని పౌర భద్రత యొక్క భయంకర చిత్రాన్ని చిత్రించి, పౌర మరియు భద్రతా దళాల రెండింటి మరణాలు గత సం॥ నుండి పెరిగాయని చెప్పింది. దుర్భరంగా ఉన్న కాశ్మీర్ ఆర్థిక పరిస్థితులను లాక్‌డౌన్ అధ్వాన్నం చేసిందని వివిధ గణాంకాలలో కనబడుతున్నది. డిసెంబర్‌లో జరిగిన డిడిసి ఎన్నికలు - భూచట్టాలలో మార్పులు ప్రజల రాజకీయ, ఆర్థిక హక్కుల కోతకు దారితీసాయని నివేదికలో రాసారు.

జనవరి 2021న జమ్మూ-కాశ్మీర్‌లో 16.6 శాతంగా ఉన్న నిరుద్యోగం దేశంలోని మిగతా ప్రాంతాల కన్నా దాదాపు రెట్టింపు. ఆరోగ్య రక్షణ సేవలు ఇంకా నిరోధించబడుతున్నాయి. స్థానిక ప్రాంతీయ మీడియా గతంలో ఉన్న కొద్దిపాటి స్వతంత్రతను కూడా తిరిగి పొందలేకపోతుందని నివేదిక తెలుపుతున్నది. స్కూళ్ళు, కళాశాలలు మూతపడి ఉండటంతో కాశ్మీర్‌లో విద్యారంగం తీవ్రంగా దెబ్బతింది. విద్యార్థుల మనసులు నిరంతరం ఒత్తిడిలో మునిగిపోయి ఉన్నాయి. లాక్‌డౌన్ కాలంలో చాలాచోట్ల వ్యాలీ అంతటా రాత్రికి రాత్రే స్కూళ్ళు - కాలేజీలలో బంకర్లు-బారికేడ్లు నిర్మించారు. వాటిని రక్షణ దళాలు ఆక్రమించుకున్నాయి.

కాశ్మీర్‌లో నీటి సరఫరా కొరత, పేలవమైన మౌలిక వైద్య సదుపాయాలు, అస్థిర విద్యుత్‌లాంటి ఇంకా అనేక సమస్యలు ప్రజలకు అందుబాటులో ఉన్న ఆరోగ్య రక్షణ సేవలపై ప్రతికూల ప్రభావాన్ని పడవేసాయి. అగ్ని ప్రమాదం జరిగితే ప్రజలే స్వయంగా అగ్నిమాపక కేంద్రానికి వెళ్ళాలి. ప్రజలు ఆసుపత్రులకు వెళ్ళలేరు; వాళ్ళు తమ ప్రియమైన వాళ్ళకు సమాచారం ఇవ్వలేరు; వారు జీవనోపాధి పొందలేరు; రోజువారీ జీవితం స్తంభించిపోయింది. కాశ్మీరీలు బహిష్కృత, అవమానిత భావం అనుభవిస్తున్నారు. దేశంలోని అనేక భాగాలలో పోలీసు నిరంకుశత్వం-హింస వివిధ సంఘటనలలో చూస్తాము. కానీ కాశ్మీర్‌లో “హింస అనేది అంతంతలేని ప్రక్రియ” అని కాశ్మీర్‌లో పనిచేసే మానవ హక్కుల కార్యకర్త ఖుర్రమ్ ఫర్వేజ్ చెప్పారు. లోయలో చాలా సామూహిక సమాధులు ఉన్నాయి. జమ్మూ-కాశ్మీర్ సంకీర్ణ పౌర సంస్థ (జెకెసిసియస్) దాని నివేదికలో ఇక్కడ అనామక సమాధులు-సామూహిక సమాధులున్నాయని చెప్పింది. దాదాపు 7000 అనామక సమాధులున్నాయి. అనేక మంది పౌరులు హత్య చేయబడ్డారు. అక్కడ రెండు కథనాలున్నాయి. కాశ్మీర్ ప్రజల కథనం- భారత సాయుధ దళాల కథనం.

నిర్బంధం-అనామక సమాధులు

2020లో మొదలైన ఒక విధానం క్రింద భారత అధికారులు అనేక మంది మిలిటెంట్లను వారి కుటుంబాలచే సరైన అంత్యక్రియలు జరపనివ్వకుండా అనామక సమాధులలో పూడ్చిపెట్టారు. ఈ ప్రాంతంలో ఈ విధానం భారత్‌కు వ్యతిరేకంగా ఆగ్రహాన్ని పెంచింది. కరోనా వైరస్ విస్తరించకుండా ఆపడానికి ఈ విధానం ఉద్దేశింపబడినదని అధికారులు చెప్పారు. అయితే భారీ అంత్యక్రియలు ఇండియాకి వ్యతిరేకంగా ఆగ్రహం పెంచుతాయని, ఇది దీనిని నిరోధించే ప్రయత్నమని మానవ హక్కుల కార్యకర్తలు, ఆ ప్రాంతవాసులు చెప్పారు.

గత ఆగస్టు 5కు ముందు యాత్రికులను హడావుడిగా వెనుకకు పంపినట్లుగా 3.5 నుండి 5 లక్షల వలస కార్మికులను లోయ నుండి భారత ప్రభుత్వం వెనుకకు పంపేసింది. రెండు కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలలో భాగంగా ఉంటామనే ఒప్పందం మీద ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు సంతకం చేసేట్లుగా చేసింది. తన వాణి కాకుండా ప్రభుత్వం వేరే వాణిని కోరుకోవడం లేదు. “ఆర్థికల్ 370 రద్దు తర్వాత మొత్తం 7375 మంది అరెస్ట్ చేయబడ్డారు” అని రాజ్యసభలో 11, మార్చి 2020న హోం ఎఫైర్స్ మంత్రిత్వ శాఖ తెలిపింది. 451 మంది మినహాయించి మిగతావారిని విడుదల చేసామని ఎమ్‌హెచ్‌ఎ చెప్పింది. జెకెసిసిఎన్ ఈ సంఖ్యలతో విభేధిస్తూ, తమ సంస్థ ప్రకారం ఇంకా 1000 మందికి పైగా వివిధ జైళ్లలో ఉన్నారని చెప్పింది. జెకెసిసిఎన్ కో ఆర్డినేటర్ ఖుర్రమ్ ఫర్వేజ్ కోవిడ్ మహమ్మారి నేపథ్యంలో కాశ్మీరీ రాజకీయ ఖైదీలను సత్వరమే విడుదల చేయాలని కోరుతూ, ఏ ఒక్క రాజకీయ ఖైదీకి ఏమీ జరిగినా ప్రభుత్వానిదే బాధ్యతని అన్నారు.

గత నెల నుంచి శ్రీనగర్‌లోని ఒక సిక్కు మహిళ తన ముస్లిం భర్తకు దూరమై ఒక సిక్కు పురుషుని వివాహం చేసుకున్న తర్వాత ఒక బూటకపు “లవ్ జిహాద్” కథనంలో వ్యాలీలోని సిక్కులు ‘కేంద్రం’గా ఉన్నారు. సిక్కు నాయకుడు జగ్‌మోహన్ సింగ్ రైనా చెప్పినట్లుగా “జమ్మూ-కాశ్మీర్‌లో మైనారిటీ హోదా, వారి పిల్లలకు ఉద్యోగాలలో రిజర్వేషన్లు, పంజాబ్ భాషకు గుర్తింపు మరియు రాజకీయ ప్రాతినిధ్యం”లు వ్యాలీకి సంబంధించిన వాస్తవాలు. షత్కగావ్ యొక్క ప్రధాన్ ప్రకారం గ్రామంలోని సిక్కులెవ్వరికి ముస్లింల పట్ల కోపం లేదు; అయితే వ్యాలీలోని సిక్కులను ఏమీ పట్టించుకోనందుకు మరియు వారిపై తప్పుడు ప్రచారం చేస్తున్నందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వంపై కోపంగా ఉన్నారు. గత సెప్టెంబరులో పంజాబీని అధికార భాషల నుండి మినహాయిస్తూ ఒక బిల్లును ఆమోదించారు. పంజాబీ భాషను అధికారిక భాషగా పునరుద్ధరించాలని కోరుతూ ఉన్నారు.

నియోజకవర్గాల పునర్విభజన - పెంపు ఎజెండా

కేంద్ర ప్రభుత్వం నియోజకవర్గాల పునర్విభజన - పెంపు ఎజెండాకు ప్రాధాన్యతనిస్తూ, జమ్మూ-కాశ్మీర్లో ప్రజలు దానిలోని ప్రజాస్వామ్య భావనను పరిగణనలోకి తీసుకోరనే సందేశం నలుదిక్కులకు పంపింది. జమ్మూ-కాశ్మీర్లో నియోజకవర్గాల పునర్విభజన మాత్రమే కేంద్రం పరిగణనలోకి తీసుకొని, ఇది ప్రజాస్వామ్య అమృతంగా తీసుకుంటున్నది. జూలై 2021లోని నియోజక వర్గాల పునర్విభజన కమిషన్ కు నేతృత్వం వహిస్తున్న జస్టిస్ (రిటైర్డ్) రంజన ప్రకాష్ దేశాయ్ జమ్మూ-కాశ్మీర్లోని జాతీయ, ప్రాంతీయ పార్టీలు, పరిపాలనాధికారులు, పౌర సమాజ గ్రూపులను కలిసారు. 2011 జనాభా లెక్కల మీద తన నివేదిక ఆధారపడుతుందని, గత రాష్ట్రంలోని 83 సభ్యుల అసెంబ్లీకి కనీసం మరో 7 సీట్లను కలుపుతుందని ఈ కమిషన్ తెలిపింది. 800 మందితో కూడిన 250 గ్రూపుల విజ్ఞప్తులను పరిగణనలోకి తీసుకుందని ఈ కమిషన్ పేర్కొంది. పిఛెకెకి రిజర్వు చేయబడిన 24 సీట్లను ఈ ప్రక్రియలో పునర్విభజించారు. దానర్థం జమ్మూ-కాశ్మీర్ కేంద్రపాలిత ప్రాంతం యొక్క శాసనసభలోని మొత్తం సీట్ల సంఖ్య 107 నుండి 114కు పెంచబడతాయి. బిజెపి విజన్ డాక్యుమెంట్ ప్రకారం ఎక్కువ సీట్లు జమ్మూకు, ప్రస్తుత రాజకీయ వ్యవస్థ (సెటప్)ను రద్దుపరిచి, నూతన రాజకీయ క్రమాన్ని స్థాపించడమనే బిజెపి విజన్ ను పరిపూర్తి చేయడమే పునర్విభజన కమిషన్ పర్యటన ఉద్దేశమని రాజ్యాంగ నిపుణుడు ఎ.జి.నూరాని చెప్పారు.

పిడిపి పునర్విభజన కమిషన్ను బహిష్కరించి ఈ విధంగా చెప్పింది. “దీని మీద అనేక అనుభవాలున్నాయి; ఫలితాన్ని ముందస్తు పథక రచన చేసారు. ఇంకా అది జమ్మూ-కాశ్మీర్ ప్రజలను రాజకీయ సాధికార రహితాన్ని చేస్తుంది. ఒక నిర్దిష్ట రాజకీయ పార్టీ విజన్ ను గ్రహించడానికి ఈ కమిషన్ ఉద్దేశించబడింది”. రాష్ట్ర హోదా పునరుద్ధరించనంత వరకు మిగతావన్నీ అర్థరహితమని, జమ్మూ-కాశ్మీర్లో ప్రజాస్వామ్య ప్రక్రియను పునరుద్ధరించడానికి రాష్ట్ర హోదా తప్పనిసరి అని కమిషన్ కు కాంగ్రెస్ ఇచ్చిన మెమోరాండంలో తెల్పింది. పారదర్శకమైన మరియు న్యాయమైన పద్ధతిలో పనిచేస్తుందనే ఆశాభావాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ కమిషన్ను కలిపింది. కమిషన్ను ఏర్పాటు చేసిన పరిస్థితులు ప్రత్యేకమైనవని, జమ్మూ-కాశ్మీర్ భవిష్యత్ రూపకల్పనలో పరిణామాలకు ఈ కమిషన్ నిర్ధారణలు కారణమవుతాయని. దీని నిర్ణయాలు - పాత్రపై చరిత్ర విమర్శ నాతృకంగా తీర్పు చెప్పతుందని, మనం విఫలమైతే, మొత్తంగా మన ప్రజలను, మన జాతిని విఫలం చేసినట్లేనని పేర్కొంది.

పిఛెకె క్రింద ఉన్న 24 సీట్లను విడగొట్టాలని కాశ్మీర్ పండిట్లకు, ఎస్ సి, ఎస్ టిలకు రిజర్వేషన్లు మంజూరు చేయాలనే డిమాండ్ ను బిజెపి లేవనెత్తింది. వాటాదారులను భాగస్వామ్యం చేస్తూ అసెంబ్లీ నియోజకవర్గాల పునర్విభజనను త్వరితపరచాలని అమ్మి పార్టీ ప్రతినిధులు కోరారు. జమ్మూ-కాశ్మీర్ అధికార యంత్రాంగంచే నడుపబడుచున్నదని, అధికార యంత్రాంగం ప్రజాస్వామ్యానికి ప్రత్యామ్నాయం కాదని వారన్నారు. కాశ్మీర్లో ప్రజాస్వామ్య ప్రక్రియను ప్రారంభించాలని న్యూఢిల్లీ కోరుకున్నదని, అయితే ఇది నమ్మదగినదిగా ఎవరికి అనిపించటం లేదని ఈ జూన్ 24న జరిగిన సమావేశంలో పిఎం మోదీ అన్నారు. జమ్మూ-కాశ్మీర్తో “ఢిల్లీ దూరం” అదే విధంగా “మనసులతో దూరం”కు చరమగీతం పాడాలని కోరుకున్నట్లు కూడా ఆయన చెప్పారు. న్యూఢిల్లీకి, జమ్మూ-కాశ్మీర్ రాజకీయ నాయకుల మధ్యనే కాకుండా న్యూఢిల్లీకి - ప్రజలకు, స్థానిక నాయకుల నడుమ కూడా అపవిత్రాసాలున్నాయని అన్నారు.

డిడిసి ఎన్నికల పోలింగ్ లో బిజెపిని ఓడిస్తూ విజయం సాధించిన గుప్కార్ అలయెన్స్ లో కాశ్మీర్ పునాదిగా ఉన్న రాజకీయ పార్టీలను కత్తిరించకుండా జమ్మూ-కాశ్మీర్ ఎన్నికలతో కేంద్రం ముందుకు పరిగెత్తాలనుకోవడం లేదు. డిడిసి ఎలక్షన్ లో గుప్కార్ అలయెన్స్ పొందిన ఆ కొద్దిపాటి చట్టబద్ధతను కూడా తగ్గించడానికి వాస్తవానికి కేంద్రం మరింత ఆసక్తిగా ఉంటుంది. గుప్కార్ అలయెన్స్ కి ఈ ప్రమాదకర పరిస్థితిని ఎదుర్కోవడం కత్తి మీద నడకలాంటిది. 2019 నుండి కేంద్రం చర్యను సవాల్ చేయకపోతే వారు నియోజకవర్గాలలో ప్రజల ఆమోదాన్ని పూర్తిగా కోల్పోతారు. వీరు ఎక్కువ దూకుడుగా ఉంటే, వారు (బిజెపి) హింసించే ప్రమాదం ఉంది.

తిరిగి గెలవడానికి పోరాటం

అంతిమంగా కాశ్మీరీలు బాధపడుతున్నారు. కాశ్మీరీలు ఒక సంఘర్షణ ప్రాంతం మధ్యలో నివసిస్తున్నారు. ప్రస్తుత పాలకులతోనే మాత్రమే కాకుండా, గత పాలకులచే కూడా వీరు ద్రోహానికి - బాధలకు గురయ్యారు. వారు పాలకవర్గాలపై విశ్వాసాన్ని కోల్పోయారు. 300 సం॥లకు పైగా యునైటెడ్ కింగ్ డమ్ లో భాగమైన స్కాట్లాండ్ కు 2014లో ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ జరిపి రాజద్రోహమని పిలవబడకుండానే ఇంగ్లాండు నుండి విడిపోవడానికి అనుమతించారు. డ్రెంచ్ మాట్లాడే క్వెబెక్ ప్రజలకు ప్రత్యేక రాష్ట్రం కోసం కెనడా ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ జరిపితే, అత్యధిక ప్రజలు కెనడాతోనే ఉండడానికి ఎంచుకున్నారు. అంతిమ నిర్ణయం కాశ్మీరీ ప్రజలకు మాత్రమే వదిలివెయ్యాలి. నిరంతర సైనిక పహారా మానవ హక్కుల ఉల్లంఘన, కర్ఫ్యూలు, కుంచించుకు పోతున్న ఆర్థిక వ్యవస్థ మరియు కోవిడ్ మహమ్మారి వారి జీవితాలను, జీవనోపాధిని బద్దలుకొట్టాయి. పోగొట్టుకున్న దానిని తిరిగి గెలవడానికి హుందాగా, ఆత్మగౌరవంతో బ్రతకడానికి వారు ఐక్యమై పోరాడాలి.

★★★★★